Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi työeläkelaitosten toiminnasta

(2001/C 96 E/06)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2000) 507 lopull. — 2000/0260(COD)

(Komission esittämä 13 päivänä marraskuuta 2000)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan sekä 55 ja 95 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Rahoituspalvelujen todellisten sisämarkkinoiden luominen on välttämätöntä yhteisön taloudellisen kasvun ja työpaikkojen luomisen kannalta.

(2) Sisämarkkinoiden luomiseksi on jo toteutettu merkittäviä toimenpiteitä, joiden ansiosta rahoituslaitokset voivat toimia muissa jäsenvaltioissa ja joilla varmistetaan rahoituspalvelujen kuluttajille paras mahdollinen suoja.

(3) Komission laatimassa rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmassa [1] esitetään rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden luomiseksi tarvittavia toimia, ja 23–24 päivänä maaliskuuta 2000 Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kannusti kokouksessaan toteuttamaan kyseisen toimintasuunnitelman vuoteen 2005 mennessä.

(4) Rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmassa korostetaan kiireisenä ja ensisijaisena toimena tarvetta laatia työeläkelaitosten toiminnan vakauden valvontaa koskeva direktiivi, sillä nämä laitokset ovat merkittäviä rahoituslaitoksia, joiden osalta ei ole vielä laadittu yleistä yhteisön lainsäädäntöä, jonka turvin ne voivat hyötyä täysin sisämarkkinoiden eduista.

(5) Laitoksilla, jotka toimivat täysin erillään rahoittavista yrityksistä ja jotka toimivat rahastointiperiaatteella ainoana tehtävänään tarjota eläke-etuuksia, olisi oltava palvelujen tarjoamisen vapaus sekä sijoittamisen vapaus, joita koskevat ainoastaan yhteensovitetut toiminnan vakauden valvontaa koskevat edellytykset ja siitä riippumatta pidetäänkö näitä laitoksia oikeudellisina yksikköinä.

(6) Jäsenvaltioilla säilyisi täysi vastuu sosiaaliturvajärjestelmien hoitamisesta.

(7) Laitokset, jotka hallinnoivat jo yhteensovitettuja sosiaaliturvajärjestelmiä yhteisön tasolla, olisi rajattava tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. On kuitenkin otettava huomioon niiden laitosten erityisluonne, jotka yksittäisessä jäsenvaltiossa hallinnoivat sekä sosiaaliturvajärjestelmiä että työeläkejärjestelmiä.

(8) Rahoituslaitokset, jotka jo hyötyvät yhteisön lainsäädäntökehyksestä, olisi yleisesti jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Koska nämä laitokset kuitenkin voivat eräissä tapauksissa tarjota myös työeläkepalveluita, on tärkeää varmistaa, että tämä direktiivi ei johda kilpailunvääristymiin. Näitä vääristymiä voidaan välttää soveltamalla tämän direktiivin sisältämiä toiminnan vakauden valvontaa koskevia säännöksiä henkivakuutusyhtiöiden työeläketoimintaan.

(9) Jos jäsenvaltioille tarjotaan mahdollisuus jättää soveltamisalan ulkopuolelle laitokset, jotka hallinnoivat alle sadan jäsenen tai edunsaajan järjestelmiä, voidaan valvontaa eräissä jäsenvaltioissa helpottaa haittaamatta alan sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa.

(10) Laitokset, kuten ”Unterstützungskassen” Saksassa, joiden jäsenillä ei ole laillista oikeutta hyötyä tietystä määrästä ja joiden jäsenten etuja suojataan pakollisella, lakisääteisellä maksukyvyttömyyttä koskevalla vakuutuksella, olisi jätettävä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

(11) Jäsenten ja edunsaajien suojelemiseksi työeläkelaitosten olisi rajoitettava toimintansa suoraan tässä direktiivissä tarkoitetusta liiketoiminnasta johtuviin toimintoihin.

[1] KOM(1999) 232 lopull.

(12) Laitokselle maksuosuuksia maksavan yrityksen mahdollisessa konkurssissa on vaara, että jäsen menettää sekä työpaikkansa että saavutetut eläke-etuudet. Sen vuoksi on varmistettava, että tämä yritys ja työeläkelaitos erotetaan selkeästi toisistaan.

(13) Työeläkelaitosten toiminta ja valvonta eroavat merkittävästi eri jäsenvaltioiden välillä. Eräissä jäsenvaltioissa valvontaa voivat harjoittaa laitoksen itsensä lisäksi myös yritykset, joilla on valtuudet hallinnoida näitä laitoksia. Jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa huomioon tällainen erityistehtävä, jos kaikki tässä direktiivissä esitetyt edellytykset täyttyvät.

(14) Työeläkelaitokset ovat rahoituspalvelujen tarjoajia ja sen vuoksi niiden olisi toiminnassaan ja toimintaehdoissaan noudatettava tiettyjä vakauden valvontaa koskevia vähimmäisnormeja.

(15) Koska tietyissä jäsenvaltioissa näitä laitoksia on erittäin paljon, on laitoksen ennakkohyväksyntäedellytystä koskevaan kysymykseen löydettävä pragmaattinen ratkaisu. Jos laitos ryhtyy hallinnoimaan toisessa jäsenvaltiossa toimivaa järjestelmää, on siltä edellytettävä kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä ennakkohyväksyntä.

(16) Tilintarkastuksesta vastaavan henkilön asianmukaisesti hyväksymä tilinpäätös ja toimintakertomus, joissa annetaan oikea ja riittävä kuva laitoksen varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ovat järjestelmän jäsenille ja edunsaajille sekä toimivaltaisille viranomaisille keskeinen tietolähde. Niiden avulla etenkin toimivaltaiset viranomaiset pystyvät valvomaan, että laitoksen rahoitus on terveellä pohjalla sekä arvioimaan, pystyykö laitos selviytymään kaikista sopimusvelvoitteistaan.

(17) On erittäin tärkeää, että eläkejärjestelmän jäsenille ja edunsaajille tarjotaan riittävästi tietoa. Tämä on oleellista erityisesti laitoksen rahoituksen vakautta, sopimusehtoja, etuuksia, kertyneiden eläke-etuuksien todellista rahoitusta, sijoituspolitiikkaa sekä riskien ja kustannusten hallintaa koskevien tietopyyntöjen kannalta.

(18) Työeläkelaitoksen sijoituspolitiikka on keskeinen tekijä niin työeläkkeiden turvan kuin hinnankin kannalta. Laitosten olisi sen vuoksi laadittava vähintään kolmen vuoden välein selvitys sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Selvitys olisi lähetettävä toimivaltaisille viranomaisille ja pidettävä pyynnöstä myös järjestelmän jäsenien ja edunsaajien saatavilla.

(19) Lakisääteisen tehtävän hoitamiseksi toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava riittävät tiedonsaanti- ja interventiovaltuudet laitosta ja sen johtajia kohtaan. Jos työeläkelaitos on siirtänyt keskeisiä toimintoja, kuten sijoitustoiminnan hoitamisen, tietotekniikan tai kirjanpidon, toisille yrityksille (ulkoistaminen), tiedonsaanti- ja interventiovaltuudet olisi voitava ulottaa ulkoistettuihin toimintoihin sen tarkastamiseksi, toteutetaanko toiminnot vakauden valvontaa koskevien sääntöjen mukaisesti.

(20) Vakuutusteknisen vastuuvelan varovainen laskeminen on keskeinen edellytys sen varmistamiseksi, että laitos pystyy vastaamaan eläke-etuuksien maksamisvelvoitteista. Vakuutustekninen vastuuvelka olisi laskettava hyväksyttyjä vakuutusmatemaattisia menetelmiä noudattaen ja hyväksytyn kelpoisuuden omaavan henkilön olisi vahvistettava laskelma. Korkokanta olisi valittava varovaisuusperiaatetta noudattaen kansallisten sääntöjen mukaisesti. Vakuutusteknisen vastuuvelan olisi sekä heijastettava jäsenille kertyneitä eläkeoikeuksia että oltava riittävä kattamaan edunsaajille niin nyt kuin tulevaisuudessa maksettavat etuudet.

(21) Laitosten kattamat riskit eroavat suuresti jäsenvaltioiden välillä. Sen vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus laskea vakuutustekninen vastuuvelka tässä direktiivissä säädettyjä sääntöjä yksityiskohtaisempien sääntöjen mukaisesti.

(22) Vakuutusteknisen vastuuvelan riittävästi ja oikein kattavilla varoilla suojataan eläkejärjestelmän jäsenten ja edunsaajien edut, jos laitokselle maksuosuuksia maksava yritys todetaan maksukyvyttömäksi. Erityisesti rajatylittävän toiminnan ollessa kyseessä jäsenvaltioissa sovellettavien valvontaperiaatteiden vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää, että vakuutustekninen vastuuvelka katetaan täysin ja jatkuvasti.

(23) Jos laitos ei harjoita rajatylittävää toimintaa, jäsenvaltioiden olisi voitava sallia alirahoittaminen sillä edellytyksellä, että laitokselle laaditaan suunnitelma, jolla se pystyy palauttamaan vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseksi kokonaisuudessaan edellytettyjen varojen määrän sanotun kuitenkaan rajoittamatta työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä lokakuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY [1] soveltamista.

[1] EYVL L 283, 28.10.1980, s. 23; direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 87/164/ETY (EYVL L 66, 11.3.1987, s. 11).

(24) Useissa tapauksissa työeläkelaitoksen sijaan toimeksiantava yritys joko kattaa kaikki biometriset riskit tai takaa tietyt edut taikka sijoitusten tuottavuuden. Joissakin tapauksissa kuitenkin työeläkelaitos tarjoaa kyseisen turvan tai takuut, ja toimeksiantaja täyttää velvoitteensa maksamalla tarvittavat maksuosuudet. Näissä tapauksissa tarjottavat tuotteet ovat henkivakuutusyhtiöiden tarjoamien tuotteiden kaltaisia, minkä vuoksi kyseisiltä laitoksilta olisi vaadittava yhtä suuria omia lisävaroja kuin henkivakuutusyhtiöiltä.

(25) Työeläkelaitokset ovat erittäin pitkän aikavälin sijoittajia. Näiden laitosten varoja ei voida yleensä käyttää muihin tarkoituksiin kuin eläke-etuuksien tarjoamiseen. Jäsenten ja edunsaajien etujen suojaamiseksi riittävästi laitosten olisi voitava valita varojensa sijoittamisessa tapa, joka parhaiten soveltuu niiden vastuiden luonteeseen ja kestoon. Näiden syiden vuoksi sijoittamista koskeviin sääntöihin on sovellettava sijoitusten laatuun perustuvaa lähestymistapaa, joka velvoittaa laitokset toimimaan varovaisesti, mutta joka samalla tarjoaa niille riittävästi joustavuutta päättää varmimmasta ja tehokkaimmasta sijoituspolitiikasta.

(26) Valvontamenetelmissä ja -käytännöissä on eroja jäsenvaltioiden välillä. Sen vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava harkintavaltaa sen suhteen, millaisia sijoitussääntöjä ne haluavat edellyttää alueelleen sijoittautuneilta laitoksilta. Näillä säännöillä ei kuitenkaan tule rajoittaa pääoman vapaata liikkuvuutta, jollei ole perusteltua syytä vedota varovaisuusperiaatteeseen.

(27) Koska työeläkelaitokset ovat erittäin pitkän aikavälin sijoittajia, joiden maksuvalmiusriskit ovat vähäisiä, niillä on hyvät mahdollisuudet sijoittaa osakkeiden kaltaiseen vähemmän likvidiin varallisuuteen sekä riskipääomamarkkinoille. Lisäksi ne voivat hyötyä siitä, että niillä on mahdollisuus hajauttaa varansa kansainvälisesti. Osakkeisiin, riskipääomamarkkinoihin ja muihin valuuttoihin sijoittamista kuin niihin, joissa vastuut ovat, ei tulisi rajoittaa kohtuuttomasti.

(28) Omaisuudenhoitajien valinnan vapauden rajoittaminen estää kilpailua sisämarkkinoilla, sen vuoksi tällaiset rajoitukset olisi poistettava.

(29) Laitoksilla olisi oltava mahdollisuus tarjota palvelujaan muissa jäsenvaltioissa. Näin näille laitoksille tarjottaisiin merkittäviä mittakaavaetuja, parannettaisiin yhteisön teollisuuden kilpailukykyä ja helpotettaisiin työvoiman liikkuvuutta. Tämä edellyttää toiminnan vakauden valvontaa koskevien normien vastavuoroista tunnustamista.

(30) Yhdessä jäsenvaltiossa toimivan laitoksen olisi voitava hallinnoida toisessa jäsenvaltiossa voimaan saatettua työeläkejärjestelmää noudattaen samalla vastaanottavan jäsenvaltion voimassa olevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä.

(31) Perustamissopimuksen 5 artiklassa määrättyjen toissijaisuuden ja suhteellisuuden periaatteiden mukaisesti ehdotetun toimen tavoitetta, nimittäin luoda työeläkelaitokset kattava yhteisön oikeudellinen kehys, ei voida riittävän hyvin saavuttaa jäsenvaltioiden voimin. Sen vuoksi sekä toimen laajuuden ja vaikutusten vuoksi tavoitteeseen voidaan paremmin päästä yhteisön toimien avulla. Tässä direktiivissä rajoitutaan näiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisiin vähimmäisvaatimuksiin eikä ylitetä sitä, mikä on tarkoituksen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä säädetään työeläkelaitosten toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta.

2 artikla

Soveltamisala

Tätä direktiiviä sovelletaan työeläkelaitoksiin.

Sitä ei sovelleta:

a) sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin laitoksiin, jotka kuuluvat neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ([1]) soveltamisalaan tai jotka luetellaan kyseisen asetuksen liitteessä II, tai neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 ([2]) soveltamisalaan;

b) laitoksiin, jotka kuuluvat neuvoston direktiivin 79/267/ETY ([3]), neuvoston direktiivin 85/611/ETY ([4]), neuvoston direktiivin 93/22/ETY ([5]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY ([6]) soveltamisalaan;

c) laitoksiin, jotka toimivat jakoperiaatteella;

d) saksalaisiin "Unterstützungskassen" ja muihin samalla tavalla toimiviin laitoksiin;

e) yhtiöihin, jotka käyttävät rahastoivia järjestelmiä tarkoituksenaan maksaa eläke-etuuksia työntekijöilleen.

([1]) EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2.
([2]) EYVL L 74, 27.3.1972, s. 1.
([3]) EYVL L 63, 13.3.1979, s. 1.
([4]) EYVL L 375, 31.12.1985, s. 3.
([5]) EYVL L 141, 11.6.1993, s. 27.
([6]) EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1.

3 artikla

Soveltaminen sosiaalivakuutusjärjestelmiä hoitaviin laitoksiin

Myös pakollisia työeläkejärjestelmiä, joita pidetään asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 soveltamisalaan kuuluvina, hoitavat työeläkelaitokset kuuluvat muun kuin pakollisen työeläketoiminnan osalta tämän direktiivin soveltamisalaan.

4 artikla

Valinnainen soveltaminen direktiivin 79/267/ETY soveltamisalaan kuuluviin laitoksiin

Jäsenvaltiot voivat halutessaan soveltaa tämän direktiivin 11–16, 18 ja 19 artiklaa näiden laitosten, joihin sovelletaan direktiiviä 79/267/ETY, työeläkkeitä koskeviin liiketoimintoihin edellyttäen, että asiaa koskevia varoja ja vastuita hallinnoidaan erillisenä oikeudellisena yksikkönä. Tällöin erilliseen oikeudelliseen yksikköön ei saa soveltaa direktiivin 79/267/ETY 17 ja 21 artiklaa eikä neuvoston direktiivin 92/96/ETY [1] 19–24 ja 31 artiklaa.

5 artikla

Pienet eläkejärjestelmät ja lakisääteiset järjestelmät

1. Jäsenvaltiot voivat halutessaan olla soveltamatta tätä direktiiviä tai osia siitä laitoksiin, jotka hoitavat eläkejärjestelmiä, joiden jäsenenä tai edunsaajana on alle 100 henkilöä. Jäljempänä 20 artiklaa voidaan soveltaa ainoastaan, jos jäsenvaltio haluaa soveltaa tämän direktiivin kaikkia säännöksiä tällaisiin laitoksiin.

2. Jäsenvaltiot voivat halutessaan olla soveltamatta 9–17 artiklaa laitoksiin, jotka tarjoavat työeläkkeitä lain nojalla ja viranomaisen takaamana.

6 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ”työeläkelaitoksella” tai ”laitoksella”: laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella, on perustettu erillään toimeksiantavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka ainoana tehtävänä on tarjota työhön perustuvia eläke-etuuksia joko yksilöllisesti tai kollektiivisesti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai heidän edustajiensa välillä taikka laitoksen ja yksittäisen henkilön, olipa tämä itsenäinen ammatinharjoittaja tai työntekijä, välillä tehdyn sopimuksen perusteella;

b) ”eläkejärjestelmällä”: sopimusta, sääntöjä tai muuta asiakirjaa (trust deed), jossa määritellään myönnettävät eläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;

c) ”toimeksiantavalla yrityksellä”: yritystä tai muuta elintä, joka maksaa laitokselle maksuosuuksia;

d) ”eläke-etuuksilla”: joko koko jäljellä olevan elinajan, tilapäisesti tai kertasuorituksena maksettavia etuuksia, joita myönnetään kuolemantapauksessa tai työkyvyttömyyden tai työttömyyden kohdatessa taikka saavutettaessa määrätty ikä, taikka näiden etuuksien lisäksi sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä tukia tai palveluja;

e) ”jäsenellä”: henkilöä, joka on oikeutettu tai joka on tulevaisuudessa oikeutettu saamaan eläke-etuuksia;

f) ”edunsaajalla”: henkilöä, joka nauttii eläke-etuuksia;

g) ”toimivaltaisella viranomaisella”: kansallista viranomaista, joka hoitaa tässä direktiivissä säädettyjä tehtäviä;

h) ”biometrisillä riskeillä”: ihmisen elämään liittyviä riskejä, mukaan lukien kuolemaan, ouml;myyteen ja eliniän odotukseen liittyvät riskit;

i) ”riskipääomamarkkinoilla”: pääomarahoitusta yritykselle tämän varhaisessa kasvuvaiheessa tarjoavia markkinoita;

j) ”kotijäsenvaltiolla”: jäsenvaltiota, jossa laitos sijaitsee;

k) ”vastaanottavalla jäsenvaltiolla”: jäsenvaltiota, jossa toimeksiantava yritys tai yksittäinen jäsen sijaitsee taikka yksittäiset jäsenet sijaitsevat;

l) ”sijaintipaikalla”:

— laitoksen osalta sitä jäsenvaltiota, jossa on laitoksen rekisteröity kotipaikka tai keskushallinto;

— toimeksiantavan yrityksen osalta sitä jäsenvaltiota, jossa toimeksiantavan yrityksen rekisteröity kotipaikka tai keskushallinto sijaitsee, jos kyseinen toimeksiantava yritys on oikeushenkilö, haarakonttori tai konttori, tai sitä jäsenvaltiota, jossa toimeksiantavan yrityksen pääkonttori sijaitsee, jos toimeksiantajana on luonnollinen henkilö;

— henkilön osalta sitä jäsenvaltiota, jossa hänen asuinpaikkansa sijaitsee.

[1] EYVL L 360, 9.12.1992, s. 1.

7 artikla

Laitoksen toiminta

Jäsenvaltioiden on edellytettävä alueelleen sijoittautuneita laitoksia rajoittamaan toimintansa eläke-etuuksiin liittyviin sekä suoraan tästä toiminnasta johtuviin toimintoihin, mukaan lukien laitosten sijoituspolitiikkaan liittyvät toiminnot.

8 artikla

Toimeksiantavan yrityksen ja työeläkelaitoksen erottaminen oikeudellisesti toisistaan

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimeksiantava yritys ja työeläkelaitos on erotettu oikeudellisesti toisistaan, jotta toimeksiantavan yrityksen mahdollisessa konkurssissa työeläkelaitoksen varat on suojattu jäsenten ja edunsaajien edun mukaisesti.

9 artikla

Toiminnan edellytykset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) laitos on rekisteröity;

b) laitos on tosiasiallisesti sellaisten hyvämaineisten henkilöiden johtama, jotka itse täyttävät ammattipätevyyttä ja kokemusta koskevat edellytykset tai joiden palveluksessa on tarvittavan ammattipätevyyden ja kokemuksen omaavia neuvonantajia;

c) eläkejärjestelmän toimintaa varten on olemassa selkeät säännöt ja että jäsenet ovat saaneet riittävästi tietoa näistä säännöistä;

d) vakuutusmatemaatikko tai muu alan asiantuntija laskee ja vahvistaa koko vakuutusteknisen vastuuvelan hyväksyttyjen vakuutusmatemaattisten menetelmien perusteella;

e) jos toimeksiantava yritys takaa eläke-etuuksien maksamisen, sen on oltava sitoutunut säännölliseen rahoitukseen;

f) jäsenille tiedotetaan riittävästi eläkejärjestelmän ehdoista, erityisesti

i) eläkejärjestelmän osapuolten sopimukseen perustuvista oikeuksista ja velvollisuuksista,

ii) eläkesopimukseen sisältyvistä rahoitukseen liittyvistä, teknisistä ja muista riskeistä ja

iii) sopimusosapuolten väliseen eläkesopimukseen sisältyvien riskien jakautumisesta sopimuspuolten kesken.

2. Jäsenvaltiot voivat asettaa laitoksen toiminnalle muita edellytyksiä, joilla varmistetaan, että jäsenten ja edunsaajien edut suojataan riittävästi.

3. Jäljempänä 20 artiklassa tarkoitetun rajatylittävän toiminnan ollessa kyseessä laitokselta edellytetään kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämää ennakkohyväksyntää.

10 artikla

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että niiden alueelle sijoittautuneet laitokset laativat vuosittain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva laitoksen varoista, vastuista ja rahoitusasemasta. Näiden asiakirjojen on oltava keskenään yhtäpitäviä ja tilintarkastuksesta vastaavan henkilön asianmukaisesti hyväksymiä.

11 artikla

Järjestelmän jäsenille ja edunsaajille annettavat tiedot

1. Eläkejärjestelmän luonteen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan.

2. Jäsenten ja edunsaajien on saatava:

a) pyynnöstä tilinpäätös ja toimintakertomus ja

b) kohtuullisen ajan kuluessa kaikki eläkejärjestelmän sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot.

3. Jokaisen jäsenen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaista ja todellista tietoa:

a) tarvittaessa etuuksien tavoitetasosta,

b) kertyneen eläkevastuun rahoittamisesta,

c) etuuksien tasosta työttömyyden kohdatessa,

d) sijoitusmahdollisuuksista ja todellisesta sijoitussalkusta sekä riskeistä ja sijoituksiin liittyvistä kustannuksista, jos jäsen vastaa sijoitusriskeistä.

Ensimmäisessä alakohdassa mainitut tiedot on toimitettava yhdessä 2 kohdan a alakohdassa mainittujen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa.

4. Kullekin edunsaajalle on annettava asianmukaista tietoa niistä eläke-etuuksista, joihin hän on oikeutettu, ja vastaavista maksuvaihtoehdoista.

12 artikla

Sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki niiden alueelle sijoittautuneet laitokset ilmoittavat sijoituspolitiikkansa kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kolmen vuoden välein sekä välittömästi kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen. Ilmoittaminen on tehtävä lähettämällä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys, johon sisältyy käytetyt riskien mittaamis- ja hallintamenetelmät ja strategia, jota noudattaen se on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon eläkevastuun luonteen ja keston.

2. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on oltava pyynnöstä myös järjestelmän jäsenten ja edunsaajien saatavilla.

13 artikla

Toimivaltaisille viranomaisille toimitettavat tiedot

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet ja keinot:

a) vaatia laitosta, sen hallituksen jäseniä ja muita johtajia tai laitosta valvovia henkilöitä toimittamaan sille tietoa kaikista laitoksen liiketoimintaan liittyvistä seikoista tai kaikki laitoksen liiketoimintaan liittyvät asiakirjat;

b) valvoa sopimuksia, joilla säännellään laitoksen ja muiden yritysten välisiä suhteita, siirretään toimintoja toisille yrityksille (ulkoistaminen), joilla on vaikutusta laitoksen taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta;

c) saada säännöllisesti tilinpäätöstietojen ja toimintakertomuksen lisäksi kaikki valvonnan kannalta välttämättömät asiakirjat, erityisesti:

   i) sisäiset osavuosikatsaukset,

   ii) vakuutusmatemaatikon arviot,

   iii) selvitykset varoista ja vastuista,

   iv) todisteet sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta,

   v) todisteet suunnitelmien mukaisesta maksuosuuksien suorittamisesta,

   vi) virallisesti hyväksytyn tilintarkastajan laatima kertomus;

d) suorittaa tarkastuksia paikan päällä laitoksen toimitiloissa ja tarvittaessa ulkoistettujen toimintojen osalta ja tarkastaa, noudatetaanko toiminnassa valvontasääntöjä.

14 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten valtuudet puuttua toimintaan

1. Toimivaltaisten viranomaisten on edellytettävä, että kaikilla laitoksilla on asianmukainen hallinto- ja kirjanpitojärjestelmä sekä riittävä sisäinen tarkastusmenettely.

2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat toteuttaa eläkelaitoksen ja sen johtajien osalta kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla vältetään tai korjataan jäsenten ja edunsaajien etuja vaarantavat epäkohdat.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat myös rajoittaa yrityksen varojen vapaata käyttämistä tai kieltää sen kokonaan, kun

a) laitos ei ole muodostanut riittävää koko liiketoimintansa käsittävää vakuutusteknistä vastuuvelkaa tai sen varat ovat riittämättömät kattamaan vakuutusteknisen vastuuvelan tai

b) laitoksella ei ole lakisääteisiä omia varoja.

3. Järjestelmän jäsenten ja edunsaajien etujen suojaamiseksi toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää laitoksen johtajille lain tai laitoksen yhtiöjärjestyksen mukaisesti annetun toimivallan kokonaan tai osittain erityiselle edustajalle, joka on sopiva käyttämään tätä toimivaltaa.

4. Toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa laitoksen toimintaa tai kieltää sen kokonaan, erityisesti, jos

a) laitos ei suojaa riittävästi järjestelmään kuuluvien ja edunsaajien etuja,

b) laitos ei enää täytä toiminnalle asetettuja edellytyksiä,

c) laitos laiminlyö törkeästi siihen sovellettavan lainsäädännön mukaan sille kuuluvia velvoitteita,

d) laitos ei rajatylittävässä toiminnassaan noudata vastaanottavan jäsenvaltion työeläkkeisiin sovellettavaa työ- ja sosiaalilainsäädäntöä.

Laitoksen toiminnan kieltämispäätös on perusteltava yksityiskohtaisesti ja annettava tiedoksi kyseiselle laitokselle.

5. Jäljempänä 20 artiklassa tarkoitetun rajatylittävän toiminnan ollessa kyseessä vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen valvoo, noudattaako laitos toiminnassaan vastaanottavan jäsenvaltion työeläkkeitä koskevia työ- ja sosiaalilainsäädännön säännöksiä, joihin 20 artiklan 5 kohdassa viitataan.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisesti annettuihin lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin perustuvista laitosta koskevista päätöksistä voidaan valittaa tuomioistuimeen.

15 artikla

Vakuutustekninen vastuuvelka

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työeläkejärjestelmiä hallinnoivilla laitoksilla on jatkuvasti katettuna kaikki vastuut, jotka heijastavat niiden voimassa olevien eläkesopimusten kautta syntyviä sitoumuksia.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaisia työeläkejärjestelmiä hoitavat eläkelaitokset, jotka tarjoavat suojan biometristen riskien varalle ja/tai joissa etuuksiin sisältyy joko takuu sijoituksen tuottavuudesta tai etuuksien tasosta, muodostavat kaikkien näiden järjestelmien osalta riittävän vakuutusteknisen vastuuvelan.

3. Vakuutustekninen vastuuvelka on laskettava vuosittain. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin sallia, että se lasketaan kolmen vuoden välein, jos laitos toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle todistuksen välivuosina tehtävistä mukautuksista. Todistuksesta on käytävä ilmi vakuutusteknisen vastuuvelan mukautettu kehitys ja katettavissa riskeissä tapahtuneet muutokset.

4. Vakuutusmatemaatikko tai muu alan asiantuntija laskee ja vahvistaa vakuutusteknisen vastuuvelan hyväksyttyjen vakuutusmatemaattisten menetelmien perusteella seuraavia periaatteita noudattaen:

a) Vakuutusteknisen vastuuvelan vähimmäismäärä lasketaan riittävän varovaisen vakuutusmatemaattisen menetelmän avulla. Vastuuvelan on katettava eläkkeet ja edunsaajille jo maksettavat etuudet ja tarjottava jäsenille vakuutusmatemaattisesti laskettu arvo heidän kertyneistä eläkeoikeuksistaan.

b) Käytettävä korkokanta valitaan varovaisuusperiaatetta noudattaen ja vahvistetaan kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten asettamien sääntöjen mukaisesti.

c) Vakuutusteknisen vastuuvelan arviointimenetelmän ja -perusteiden on yleensä oltava samat tilikaudesta toiseen. Niiden muuttaminen voi kuitenkin olla perusteltua, jos oletusten perustana oleva lainsäädäntö tai taloudellinen tilanne muuttuvat.

5. Jäsenvaltiot voivat asettaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskemiselle muita yksityiskohtaisempia edellytyksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että jäsenten ja edunsaajien edut suojataan riittävästi.

16 artikla

Vakuutustekninen vastuuvelka ja rahoitus

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kullakin eläkelaitoksella on riittävästi asianmukaisia varoja kaikkia sen hallinnoimia järjestelmiä koskevan vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseksi.

2. Jäsenvaltiot voivat sallia laitosten poiketa 1 kohdan säännöksistä rajoitetun ajan. Sen varmistamiseksi, että 1 kohdan vaatimus taas täytetään, poikkeusta koskevat seuraavat edellytykset:

a) Laitoksen on laadittava konkreettinen ja toteuttamiskelpoinen suunnitelma, jolla se pystyy nopeasti palauttamaan koko vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseksi edellytetyt varat. Suunnitelmalle on saatava toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntä.

b) Suunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon laitoksen tilanne, erityisesti varallisuuden ja velkojen rakenne, riskiprofiili, maksuvalmius, eläke-etuuksiin oikeutettujen henkilöiden ikärakenne, perustamissuunnitelma ja osittaista rahoitusta soveltavan järjestelmän siirtyminen koko vastuuvelan kattavaksi järjestelmäksi.

c) Laitoksen on laadittava ja ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille suunnitelma siitä, miten se aikoo siirtää varansa toiselle rahoituslaitokselle tai muulle vastaavalle elimelle, jos eläkejärjestelmä lopetetaan myönnetyn poikkeuksen kuluessa.

3. Jos kyseessä on 20 artiklassa tarkoitettu rajatylittävä toiminta, vakuutustekninen vastuuvelka on katettava täysin ja jatkuvasti riittävin varoin.

17 artikla

Lakisääteiset omat varat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eläkelaitoksilla, jotka hoitavat eläkejärjestelmiä, joissa laitos itse vastaa biometrisistä riskeistä ja/tai joissa laitos itse takaa sijoitukselle tietyn tuoton tai etuuksien tietyn tason, on jatkuvasti ylimääräisiä varoja, jotka ylittävät kaikkia sen hallinnoimia järjestelmiä koskevan vakuutusteknisen vastuuvelan. Näitä varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin, vaan ne toimivat varmuuspääomana, joilla kavennetaan odotettujen ja toteutuneiden kulujen ja tuottojen eroja.

2. Ylimääräisten varojen laskemiseen on sovellettava direktiivissä 79/267/ETY säädettyjä sääntöjä.

18 artikla

Sijoittamista koskevat säännöt

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvalle alueelle sijoittautuneet eläkelaitokset tekevät sijoituksensa varovaisuusperiaatetta noudattaen.

2. Niihin järjestelmiin liittyvät varat, joissa jäsenet vastaavat sijoitusriskeistä, on sijoitettava seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) Varat sijoitetaan varmistaen, että kaikki sijoitukset ovat suojattuja, laadukkaita, likvidejä ja tuottavia.

b) Varat hajautetaan riittävästi, jotta vältetään sijoitussalkun riskien kasautuminen.

c) Toimeksiantavaan yritykseen tehtävät sijoitukset eivät ylitä viittä prosenttia koko sijoitussalkusta. Kun laitoksen toimeksiantajana on yritysryhmittymä, sijoitukset toimeksiantaviin yrityksiin on tehtävä varovaisuusperiaatetta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvalle alueelle sijoittautuneet eläkelaitokset sijoittavat vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseksi tarkoitetut varansa seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) Varoja sijoitettaessa otetaan huomioon odotettavissa olevien eläke-etuuksien luonne ja kesto ja varmistetaan, että kaikki sijoitukset ovat suojattuja, laadukkaita, likvidejä ja tuottavia.

b) Varat hajautetaan riittävästi, jotta vältetään sijoitussalkun riskien kasautuminen.

c) Toimeksiantavaan yritykseen tehtävät sijoitukset eivät ylitä viittä prosenttia vakuutusteknisestä vastuuvelasta. Kun laitoksen toimeksiantajana on yritysryhmittymä, sijoitukset toimeksiantaviin yrityksiin on tehtävä varovaisuusperiaatetta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

4. Jäsenvaltiot eivät voi vaatia eläkelaitoksia sijoittamaan tietyntyyppisiin varoihin.

5. Jäsenvaltiot eivät voi asettaa eläkelaitoksen tai sen omaisuudenhoitajan sijoituspäätöksille ennakkohyväksyntä- tai ilmoittamisvaatimusta.

6. Edellä 1–5 kohdassa esitettyjen säännösten mukaisesti jäsenvaltiot voivat asettaa lainkäyttövaltaansa kuuluvalle alueelle sijoittautuneille laitoksille yksityiskohtaisempia sääntöjä näiden laitosten hallinnoimien järjestelmien mukaan.

Näille laitoksille annetaan kuitenkin seuraavat mahdollisuudet:

a) Ne voivat sijoittaa enintään 70 prosenttia vakuutusteknisen vastuuvelan katteena olevista varoista tai koko niitä järjestelmiä koskevasta sijoitussalkusta, joissa jäsenet vastaavat sijoitusriskeistä, osakkeisiin, osakkeita vastaaviin vaihtokelpoisiin arvopapereihin ja yritysten liikkeeseenlaskemiin joukkovelkakirjalainoihin, ja päättää näiden arvopapereiden suhteellisesta painoarvosta sijoitussalkussa.

b) Niiden vakuutusteknistä vastuuvelkaa kattavasta varallisuudesta vähintään 30 prosenttia on oltava muussa kuin tasapainotetussa valuutassa.

c) Ne voivat sijoittaa riskipääomamarkkinoille.

7. Edellä 6 kohdan toinen alakohta ei poista jäsenvaltioiden oikeutta vaatia yksittäistapauksissa tiukempien sijoitussääntöjen soveltamista edellyttäen, että niitä voidaan perustella erityisesti laitoksen vastuisiin liittyvällä varovaisuudella.

19 artikla

Omaisuuden hoito ja säilytys

1. Jäsenvaltiot eivät saa estää laitoksia nimeämästä sijoitussalkun hoitajiksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka ovat saaneet asianmukaisen hyväksynnän tämän toiminnan harjoittamiseen direktiivien 92/96/ETY, 93/22/ETY ja 2000/12/EY mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa laitoksia nimeämästä varojensa säilyttäjiksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka ovat saaneet asianmukaisen hyväksynnän direktiivin 93/22/ETY tai direktiivin 2000/12/EY mukaisesti, tai jotka on hyväksytty direktiivissä 85/611/ETY tarkoitetuksi omaisuudenhoitajiksi.

20 artikla

Rajatylittävä toiminta

1. Jäsenvaltioiden on sallittava alueelleen sijoittautuneiden yritysten ja yksityishenkilöiden rahoittaa muissa jäsenvaltioissa sijaitsevia työeläkelaitoksia. Niiden on myös sallittava, että kyseisen valtion alueella sijaitsevat työeläkelaitokset vastaanottavat rahoitusta muiden jäsenvaltioiden alueella sijaitsevilta toimeksiantajilta.

2. Jos yritys tai yksityishenkilö pyrkii antamaan toimeksiantoja toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle laitokselle, tämän laitoksen on ilmoitettava siitä kotijäsenvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille.

3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että laitokset, joille toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautunut yritys tai yksittäinen henkilö on ehdottanut toimeksiantoja, toimittavat ilmoituksensa yhteydessä seuraavat tiedot:

a) minkä jäsenvaltion alueella toimeksiantava yritys tai toimeksiantavat yksittäiset henkilöt sijaitsevat,

b) toimeksiantavan yrityksen nimi,

c) sen järjestelmän ehdot, jota laitos aikoo hallinnoida vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

4. Jollei kotijäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla ole syytä epäillä, että laitoksen hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien hyvä maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus eivät ole vastaanottavan jäsenvaltion asettamien vaatimusten mukaisia, niiden on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ne saavat kaikki 3 kohdassa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

5. Ennen kuin laitos ryhtyy hoitamaan järjestelmää vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tämän jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tarvittaessa kahden kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille niistä asiaa koskevan sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista, joiden mukaisesti järjestelmää täytyy hoitaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava nämä tiedot laitokselle.

6. Laitos voi aloittaa järjestelmän hoitamisen vastaanottavassa jäsenvaltiossa asiaa koskevan paikallisen sosiaali- ja työlainsäädännön säännösten mukaisesti saatuaan 5 kohdassa tarkoitetun tiedonannon, tai jos se ei saa kyseistä tiedonantoa 5 kohdassa säädetyn ajanjakson päättymisestä.

7. Vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kaikista vastaanottavassa jäsenvaltiossa hoidettavaan järjestelmään tehtävistä muutoksista.

21 artikla

Täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiivin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltiot säätävät siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

22 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

23 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.